

СУЧАСНИЙ СТАН КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ

На сьогодні Європейський Союз має головну ціль, яка полягає у забезпеченні розвитку та захисті Союзу як простору свободи, юстиції та безпеки. Для того, щоб досягти цю ціль, держави-члени Європейського Союзу розробили спільну кримінальну політику.

Для досягнення с півробітництва органів кримінальної юстиції держав-членів існує євроінтеграція, яка має певні вимоги: стабілізація процесуального та матеріального законодавства, розробка нормативно-правової бази.

Важливо зазначити, що на момент заснування Європейських співтовариств, головна ціль для них була - розвиток економіки, а кримінальне право не мало значної ролі. Після створення спільного ринку, з'явилася необхідність в захисту від злочинних посягань. Коли Європейський Союз став наднаціональним суб'єктом, створював власні органи, інститути, мав свій бюджет, розросталися транснаціональна організована злочинність, через це ускладнилась ситуація з його захистом [1, с. 233].

Попри те, що Європейський Союз не мав кодифікованого закону з кримінальних справ, раніше розгляд злочинних діянь здійснювався за трьохелементною кримінально-правовою нормою, тобто Союз мав конвенції та договори, які містять гіпотезу, а національний кримінальний закон передбачав диспозицію та санкцію.

Відсутність кодифікованого кримінального законодавства в Європейському Союзі не заважає органам кримінальної юстиції успішно захищати від усіх проявів злочинності. Також враховуючи єдиний простір, який не обмежений ніякими кордонами, Союз досягає зниження кількісних показників злочинних діянь [2].

Також хочу зазначити, що для поліпшення захисту від злочинів, було створено Європейське поліцейське управління. Головна роль полягала у поліцейській співпраці між державами-учасниками Європейського Союзу у боротьбі з незаконним обігом наркотиків.

На сьогодні повною назвою Європолу є Агентство Європейського Союзу із співробітництва у сфері правоохоронної

діяльності [4]. Також існує і інша назва – Європейське поліцейське управління. Нині це управління охоплює більше напрямів діяльності, такі як: боротьба з тероризмом, нелегальною торгівлею зброєю, наркаторгівлею, дитячою порнографією, інформаційна підтримка розслідувань, що проводяться державами-членами Європейського Союзу, координація роботи національних служб в боротьбі з міжнародною організованою злочинністю.

Також метою Європолу є – підвищення ефективності співпраці компетентних органів у боротьбі з міжнародною злочинністю шляхом координації оперативно-розшукової дії поліції та інших органів держав-учасниць Європейського Союзу. Дане управління виступає провідним центром експертизи в сферах правоохоронної діяльності, та як європейський центр стратегічних даних про організовану злочинність.

На даний момент Європейське поліцейське управління координує роботу поліцейських служб усіх 28 держав-учасниць Європейського Союзу. Слід зазначити, що Європол не має власних слідчих органів, на відміну від національних поліцейських сил. Також починаючи з 2002 року дане управління може брати участь у спільних розслідуваннях держав-учасниць Європейського Союзу, а також вимагати від них проведення розслідувань [3].

Проаналізувавши все вищесказане хочу зробити висновки, що кримінальне право як самостійна та комплексна галузь міжнародного публічного права має перспективу свого розвитку в Європейському Союзі. Ця галузь утворює систему міжнародно-правових норм та принципів: судова допомога, кримінальне переслідування та розгляд судом, надає правову допомогу у кримінальних справах, співробітництво суб'єктів міжнародного права та притягнення винних осіб до відповідальності за умисне вчинення злочинів міжнародного характеру, проведення розслідування, виконання та покарання винної особи, оскарження судових рішень.

Кодифікованого кримінального законодавства в Європейському Союзі не існує, але є органи, які здійснюють ефективну діяльність проти злочинних дій (Євроюст, Європол та інші). Оцінюючи сучасні дослідження в галузі міжнародного кримінального права, слід зазначити, що головна роль цієї галузі – співробітництво між державами щодо боротьби із міжнародними

злочинами та злочинами міжнародного характеру а головною тенденцією розвитку кримінального права є уніфікація та гармонізація національних кримінального права держав-членів ЄС, вироблення та втілення у життя уніфікованих норм кримінального права, що має важливе значення і для України з огляду на інтеграційні процеси між Україною та ЄС.

Джерела:

1. Сучасні проблеми міжнародного права. Liber Amicorum до 60-річчя проф. М. В. Буроменського : моногр. / авт. кол.; за ред. В. М. Репецького та В. В. Гутника. Львів; Одеса : Фенікс, 2017, 564 с.
2. Кареклас С. Кримінальне право ЄС: навчальний посібник. Одеса, 2004. С. 25–26.
3. Європейський Союз : підручник / В. І. Абрамов, О. Ф. Деменко, О. П. Демчук та ін. К. : НАОУ, 2006. 400 с.
4. Жданов Ю. Н., Лаговская Е. С. Европейское уголовное право. Перспективы развития. М., 2001. С. 47.

Науковий керівник – д.ю.н., професор Сурілова О. О.